

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA

-----o0o-----

**PHÁT HUY GIÁ TRỊ
CỦA
DI TÍCH LỊCH SỬ NGÃ BA ĐỒNG LỘC**

**KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
CỦA NHÂN QUẢN LÝ VĂN HÓA**

NGƯỜI HƯỚNG DẪN :
SINH VIÊN THỰC HIỆN : NGUYỄN THỊ THU HIỀN
LỚP : QUẢN LÝ VĂN HÓA 6B
KHÓA HỌC : 2005 – 2009

HÀ NỘI - 2009

MỤC LỤC

Mở đầu	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu	2
4. Phương pháp nghiên cứu	3
5. Đóng góp của đề tài	3
6. Bố cục khóa luận	3
Chương 1: KHÁI QUÁT VỀ HUYỆN CAN LỘC VÀ DI TÍCH LỊCH SỬ NGÃ BA ĐỒNG LỘC	4
1.1. Cơ sở lý luận của công tác bảo tồn và phát huy giá trị của các di tích lịch sử - văn hóa	4
1.1.1. Các khái niệm cơ bản	4
1.1.2. Sự cần thiết của việc bảo tồn và phát huy giá trị của các di tích lịch sử - văn hóa.	8
1.1.3. Cơ sở pháp lý của công tác bảo tồn di tích lịch- sử văn hóa	11
1.2. Khát quát về huyện Can Lộc	12
1.2.1. Vùng đất Can Lộc	12
1.2.2. Con người Can Lộc	14
1.3. Khái quát di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc	18
1.3.1. Lịch sử hình thành Ngã ba Đồng Lộc	18
1.3.2. Lịch sử hình thành và phát triển của lực lượng thanh niên xung phong	21
1.4. Các sự tích huyền thoại của Ngã ba Đồng Lộc	

Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI TÍCH LỊCH SỬ NGÃ BA ĐỒNG LỘC HƯỚNG VÀO HOẠT ĐỘNG DU LỊCH	33
2.1. Các hạng mục và cảnh quan di tích	33
2.2. Những giá trị đặc trưng của Ngã ba Đồng Lộc	36
2.2.1. Giá trị lịch sử	36
2.2.2 Giá trị văn hoá	39
2.2.3. Giá trị phát triển kinh tế du lịch	40
2.3. Thực trạng công tác bảo tồn và phát huy giá trị của di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc	41
2.3.1 Đánh giá về tổng thể khu di tích	41
2.3.2 Đánh giá về công tác khoanh vùng cấm khu vực bảo vệ.	44
2.3.3. Thực trạng công tác bảo tồn.	45
Chương 3: MỘT SỐ Ý KIẾN ĐÓNG GÓP NHẪM PHÁT HUY GIÁ TRỊ CỦA KHU DI TÍCH LỊCH SỬ NGÃ BA ĐỒNG LỘC TRONG CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN DU LỊCH.	49
3.1. Phát huy giá trị của di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc	49
3.1.1. Giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ	49
3.1.2. Khai thác giá trị di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc hướng vào phát triển kinh tế du lịch	51
3.2. Một số ý kiến đóng góp nhằm phát huy giá trị của di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc hướng vào hoạt động du lịch.	58
3.2.1. Bảo tồn di tích theo hướng vĩnh cửu hóa mang tính thẩm mỹ cao	58
3.2.2. Quy hoạch tổng thể du lịch Hà Tĩnh.	59
3.2.3. Xây dựng thêm các dịch vụ và các cơ sở hạ tầng	62
3.2.4. Sử dụng hiệu quả các phương tiện thông tin nhằm quảng bá hình ảnh	

của Ngã ba Đồng Lộc.	63
3.2.5. Tăng cường hoạt động giáo dục truyền thống	64
KẾT LUẬN	65
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	67

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài.

Trong suốt chiều dài lịch sử *máu và hoa*, bất cứ địa danh nào trên đất nước Việt Nam cũng gắn liền với những huyền thoại riêng của nó. *Đi mô cũng nhớ về Hà Tĩnh... quê ta*, lời ca nhẹ nhàng mà nặng nghĩa, nặng tình ấy là lời giới thiệu dung dị mà sâu sắc về những huyền thoại của đất và người Hà Tĩnh.

Có lẽ trong tâm thức của mỗi người con đất Việt, nhắc đến Hà Tĩnh là khơi dậy về một thời chiến tranh ác liệt, với những tên đất, tên người đã đi vào lịch sử dân tộc như những biểu tượng sáng ngời của chủ nghĩa anh hùng cách mạng, của tinh thần đấu tranh quật khởi: huyền thoại về *những con đường của lứa tuổi hai mươi*, xé giặc trường sơn đi cứu nước. Ấn tượng về Hà Tĩnh đâu chỉ có thế, Hà Tĩnh còn là mảnh đất *địa linh nhân kiệt*, nơi sinh dưỡng và thành danh của nhiều danh nhân, những tấm gương lớn về đức độ và tài năng như : Đại thi hào Nguyễn Du, tổng bí thư đầu tiên của Đảng cộng sản Việt Nam – Trần Phú,... họ chính là điển hình cho nguồn lực dồi dào của con người Hà Tĩnh, với những tính cách nổi bật là luôn vươn xa, vươn cao đến ánh sáng của bình minh, của sự sống, của hòa bình chứ không chịu luồn mình sống trong bóng đêm, thà hy sinh tất cả chứ không chịu mất nước, không chịu làm nô lệ.

Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ đầy gian khổ. Sự hy sinh vô cùng oanh liệt của dân tộc ta, Ngã ba Đồng lộc (Can lộc – Hà Tĩnh) đã trở thành một địa chỉ đỏ, một dấu son chói ngời không thể nào phai nhạt. Nơi đó hàng vạn người đã dốc hết nhiệt tình, sức lực, trí tuệ của tuổi trẻ *những mạch máu chảy về tim* . Nơi đó, hàng nghìn bộ đội, thanh niên xung phong, công nhân giao thông, lái xe, chiến sĩ công an, dân công, quân dân du kích,... đã gửi lại tuổi thanh xuân của mình để thông đường, thông xe ra tiền tuyến, góp phần đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Sau 40 năm chiến tranh, Đồng Lộc bây giờ đã trở thành địa chỉ xanh tràn đầy sức sống và là nơi chứa đựng biết bao huyền thoại thiêng liêng cao cả. Khu di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc được nhân dân và thế hệ trẻ cả nước biết đến.

Rất nhiều du khách từ mọi miền tổ quốc, từ nước ngoài đã đến Đồng Lộc để thắp hương, dâng hoa cho các anh hùng liệt sỹ và để tìm về với một địa danh đau thương mà hào hùng trong quá khứ để có thêm sức mạnh xây dựng cuộc sống mới.

Là một người con được sinh ra và lớn lên trên mảnh đất giàu truyền thống Hà Tĩnh. Tấm gương hy sinh của mười cô gái Ngã ba Đồng Lộc đã sớm thôi thúc em hướng về cội nguồn. Chính vì thế em đã quyết định chọn đề tài *phát huy giá trị của di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc* để làm khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích nghiên cứu :

Nhằm đi sâu và tìm hiểu thực trạng công tác bảo tồn các hạng mục di tích của Ngã ba Đồng Lộc, để có một cái nhìn tổng quát về tình trạng bảo tồn. Sau đó đề tài xin đề xuất một số ý kiến để làm tốt công tác bảo tồn và phát huy giá trị của di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc

3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu:

- Đối tượng nghiên cứu của đề tài là khu di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc trên địa bàn huyện Can Lộc, tỉnh Hà Tĩnh. Trên cơ sở thực trạng công tác bảo tồn các hạng mục di tích chính trong di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc.

- Phạm vi nghiên cứu của đề tài bao gồm các hạng mục di tích tại Ngã ba Đồng Lộc – Can Lộc – Hà Tĩnh.

4. Phương pháp nghiên cứu:

Dựa trên cơ sở chính sách và phương pháp luận của văn hóa ở Việt Nam

Khóa luận sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể:

- Tổng hợp phân tích tư liệu
- Điền dã thực địa
- Phương pháp liên ngành của quản lý văn hóa

5. Đóng góp của đề tài:

Đề tài của tôi góp phần nhỏ bé giúp cho ban quản lý di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc có thêm tài liệu, để đưa ra những biện pháp nhằm bảo tồn và phát triển di tích tốt hơn trong hoạt động du lịch và giáo dục truyền thống, đồng thời để mọi người hiểu nhiều hơn giá trị quan trọng của di tích và có ý thức giữ gìn bảo vệ di tích cho thế hệ hôm nay và mai sau.

6. Bố cục khóa luận:

Ngoài phần mở đầu, kết luận và danh mục tài liệu tham khảo khóa luận gồm có 3 chương :

Chương I: Khái quát về huyện Can Lộc và di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc

Chương II : Thực trạng công tác bảo tồn và phát huy giá trị di tích lịch sử Ngã ba Đồng lộc hướng vào hoạt động du lịch.

Chương III: Một số ý kiến đóng góp nhằm phát huy giá trị của khu di tích lịch sử Ngã ba Đồng lộc trong chiến lược phát triển du lịch.

Kết Luận

Ngã ba Đồng Lộc - Ngã ba anh hùng, một trong những địa danh sáng ngời tiêu biểu cho đỉnh cao của khí phách anh hùng và trí tuệ Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Nơi đó đã từng đung đầu với cái chết, nơi góp phần quan trọng với vận mệnh của dân tộc đã thấm đượm bao nhiêu máu và mồ hôi của đồng đội. Một Ngã ba chí hướng hành quân cho cả dân tộc bước vào cuộc chiến đấu, một Ngã ba hun đúc tôi luyện cho bao nhiêu người con gan góc, dạ dày, một lòng vì tiền tuyến, một lòng vì miền Nam thân yêu. Dẫn cho mưa bom bão đạn, Ngã ba vẫn đảm bảo mạch máu giao thông thông suốt và không bao giờ tắc nghẽn.

Đã hơn 40 năm đã trôi qua, chiến thắng Ngã ba Đồng Lộc vẫn luôn là những trang lịch sử chói lọi của dân tộc Việt Nam, chiến tích lịch sử vẫn còn đó, hệ thống di tích Ngã ba Đồng Lộc hiện nay đang được toàn Đảng, toàn dân quan tâm xây dựng và bảo tồn. Di tích lịch sử Ngã ba Đồng Lộc là chứng tích hùng hồn, sinh động là phương tiện vô cùng quan trọng để giáo dục truyền thống yêu nước cho thế hệ trẻ hôm nay và mai sau.

Hôm nay trở lại mảnh đất Đồng Lộc du khách không khỏi ngỡ ngàng trước sự thay đổi và phát triển của nó, Đồng Lộc không còn con đường đất đỏ và bom đạn nữa mà giờ đây đường Hồ Chí Minh huyền thoại rộng thênh thang chạy qua khu di tích, các hạng mục của di tích đã hoàn thành và được đưa vào hoạt động nhằm phục vụ du khách về tham quan. Hàng năm, từng đoàn người từ nhiều phương trời đã đến đây thắp hương dâng hoa và tưởng niệm các anh hùng liệt sỹ đã hi sinh vì Tổ Quốc và cũng để một lần để được lắng lại lòng mình bên hồ bom xưa đã vươn lên những bông hoa súng tím ngát, để được ngước nhìn lên bầu trời Can Lộc trong câu hát *trời mô xanh bằng trời Can Lộc*.

Giờ đây, khói lửa của chiến tranh đã đi qua nhiều người có thể quên đi tên sông, tên núi, tên nhiều Ngã ba khác mà mình đã đi qua nhưng không quên được một địa danh anh hùng: Ngã ba Đồng Lộc.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đoàn Bá Cử (2003), Hệ thống giá trị đặc trưng và nguyên tắc định hướng tu bổ di tích kiến trúc Việt Nam, tạp chí di sản văn hóa số 3.
2. Nguyễn Lương Dân và nhóm tác giả (2004) , Lịch sử Đảng bộ huyện Can Lộc, Nxb Đà Nẵng,
3. Nguyễn Đăng Duy, Trịnh Minh Đức (1993), Bảo tồn di tích lịch sử văn hóa, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.
4. Trịnh Minh Đức- Phạm Thu Hương (2007), bảo tồn di tích lịch sử văn hóa, Nxb đại học quốc gia Hà Nội
5. Phan Duy Đường và nhóm tác giả (2005), Can Lộc một vùng địa linh nhân kiệt, Nxb Chính trị quốc gia
6. Phương Hạnh (2008), Đồng Lộc những tháng ngày rực lửa, Nxb Quân đội nhân dân Việt Năm.
7. Nguyễn Quốc Hùng (2000), Truyền thống dân tộc trong việc bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa, tạp chí văn hóa số.
8. Võ Hồng Huy, Thái Kim Đình, Chương Thâu (1999), Địa chí Can Lộc, Huyện ủy ủy ban nhân dân huyện Can Lộc.
9. Phan Khanh (1996), Bảo tàng - Di tích - Lễ hội, Nxb khoa học xã hội
10. Nguyễn Ngọc Phú (2007), Khu di tích Ngã Ba Đồng Lộc, Nxb quân đội nhân dân.
11. Yên Thanh, Yên Phương, Nguyễn Trọng Luân (2008), Đồng Lộc - những con người bất tử, Nxb Quân đội nhân dân.
12. Sở thương mại - Du lịch Hà Tĩnh, báo cáo tổng kết đánh giá tình hình hoạt động du lịch năm 2007, mục tiêu và nhiệm vụ chủ yếu năm 2008
13. Sở thương mại - Du lịch Hà Tĩnh. Báo cáo tổng hợp điều chỉnh quy hoạch Hà Tĩnh

14. Đặng Thị yến, Bùi Thị Minh Huệ (2004), Ngã Ba Đồng Lộc - Ngã Ba anh hùng, Sở văn hóa thông tin Hà Tĩnh.

15. Website: google.com.vn

HaTinh.gov.vn